

Sari Sarkomaa kok ym.

Kirjallinen kysymys hallituksen toimenpiteistä lasten ja nuorten kokeman seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja kitkemiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Runas neljäsosa kouluterveyskyselyyn vastanneista yläkoulun kahdeksannen ja yhdeksannen luokan tytöistä sanoo kokeneensa seksuaalista häirintää puhelimesta tai netissä vuoden aikana. Kahden vuoden takaisessa kyselyssä näin ilmoitti tytöistä selvästi harvempi, alle viidesosa. Myös lukion ja ammattioppilaitosten tyttöjen kokemukset ovat samansuuntaisia.

Netti on aiempaa selkeämmin nuorten seksuaalisen häirinnän kanava. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tuoreen kouluterveyskyselyn mukaan kahdessa vuodessa on tapahtunut selvä muutos.

Koululaisten kokemukset seksuaalisesta häirinnästä ovat yleisiä. Kouluterveyskyselyssä alakoulun neljännen ja viidennen luokan oppilaista vajaat viisi prosenttia kertoi kokeneensa seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana. Tyttöjen ja poikien kokemusten välillä ei ollut merkittävästi eroja. Pieni osa alakoululaisista vastasi kokeneensa myös koskettelua tai painostamista koskettamaan.

Yläkoulussa, lukiossa ja ammattioppilaitoksissa opiskelevista tytöistä häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua oli vuoden aikana kokenut kolmasosa vastaajista, pojista selvästi harvemmat. Tuloksia ei voi suoraan verrata alakoululaisten vastauksiin, sillä asiasta kysyttiin eri tavoin.

Yläkoulun, lukion ja ammattioppilaitosten tytöistä noin joka kymmenes vastaaja oli kokenut seksuaaliväkivaltaa: riisuutumaan pakottamista, intiimien alueiden koskettelua vastoin tahtoa, seksiin painostamista tai pakottamista tai päihteiden tai tavaroiden tarjoamista seksiin suostumisesta. Yläkoulussa ja toisella asteella opiskelevista pojista seksuaaliväkivaltaa oli vuoden aikana kokenut muutama prosentti vastaajista.

Kouluterveyskyselyn mukaan tytöt kertovat kokemastaan seksuaalisesta häirinnästä tai väkivallasta jollekin luottamalleen aikuiselle useammin kuin pojat. Silti tyttöistäkin niin tekee vain noin kolmasosa.

Tytöt kokevat poikia harvemmin, että he saavat tukea kokemansa seksuaalisen häirinnän tai väkivallan vuoksi koulun aikuisilta ja koulun ulkopuolisista palveluista.

Kirjallinen kysymys KK 138/2019 vp

THL:n erikoistutkija Riikka Ikonen todennut, että tulokset herättävät uusia kysymyksiä siitä, miten tytöt ja pojat kokevat avun ja tuen saamisen. Hän on myös todennut, että on selvitettävä, milaista tukea tytöt haluavat ja tarvitsevat.

Kouluterveyskysely toteutettiin keväällä 2019. Kyselyyn vastasi eri luokka-asteilla 70—82 prosenttia oppilaista, yhteensä runsaat 260 000 lasta ja nuorta. Kyselyyn osallistui peruskoulun neljättä ja viidettä luokkaa käyviä lapsia sekä kahdeksatta ja yhdeksättä luokkaa käyviä nuoria sekä lukion ja ammatillisten oppilaitosten ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoita.

Viime eduskuntakaudella laadittiin silloisen opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen toimeksiantosta opas peruskouluille, lukioille ja toisen asteen ammatillisille oppilaitoksille seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemisestä ja siihen puuttumisesta.

Kouluterveyskyselyn tulokset osoittavat, että lisätietoa ja toimia tarvitaan lasten ja nuorten seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja häirintään puuttumiseksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisia toimia hallitus aikoo tehdä lasten ja nuorten kokeman seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja häirintään puuttumisen keinojen vahvistamiseksi ja

miten aiotaan selvittää niin tyttöjen kuin poikienkin tarpeet avusta ja tarpeista, ettei kukaan jäisi yksin ilman tukea?

Helsingissä 20.9.2019

Sari Sarkomaa kok
Anne-Mari Virolainen kok